

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 203

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, AUGUST 29TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Finska bo pomilostila 20.000 bivših kršilcev prohibicije

Helsingfors, Finska, 27. avgusta. Vlada se peča z vprašanjem, da pomilosti in spusti iz zaporov 20.000 kršilcev prohibicije, ki so bili obsojeni v zapore, še predno je stopila sedanja "mokra" postava v veljavo, in ki svoje kazni še niso obsedeli. Na Finskem je pred aprilom mesecem vlada la prohibicija. Vlada pravi, da so ječe preveč napolnjene, in bi so veselilo, če bi se znebila jetnikov. Oblasti so aretirale približno 27.000 Fincev na leto radi pijanosti, in ko je bila prohibicija 5. aprila odpravljena, je padlo število aretacij za 50 odstotkov.

Zrakoplovne dirke

V soboto so se pričele v Clevelandu mednarodne zrakoplovne dirke in tekme, ki so največje te vrste na vsem svetu. V Clevelandu so dospeli nemški, francoski, laški, portugalski, španski, angleški in mnogi drugi znameniti svetovni zrakoplovci. Nad 500 zrakoplovov je zbranih v zrakoplovnem pristanu, in sila haja k dirkam in tekmam sila na množica. Včeraj je bilo kljub nepovoljnemu vremenu v airuportu zbranih skoro 30.000 ljudi, ki so plačali vstopnino, da so zrlj vratolomne tekme v zraku. Najbolj zanimiv je bil prizor, ko je dvajset vojaških zrakoplovov metalo prave bombe iz zraka na pristanišče. Pokalo je kot v vojni. Neki zrakoplovec se je s parašutom spustil miljo in pol visoko iz zraka na tla. Vidijo se najnovejši in najbolj raznovrstni zrakoplovi, pa tudi stari, nerodni modeli iz leta 1910 ali še starejši. Zrakoplovi dirkajo po zraku s hitrostjo 200 ali več milj na uro. Vsi slavni ameriški zrakoplovci so navzoči.

Poročilo iz zapada

Mladi Slovenki, Julia in Ana Mohar, hčerki našega bivšega zvestega zastopnika v Clevelandu, Mr. Jos. Moharja, nam sporočati, da sta se vrnili iz obsežnega potovanja po zapadnih državah. Vozili sta se v avtomobilu ter sta prevozili nad 6.500 milj, preko devet držav. Yellowstone National Park, Bryce, Grand Canyon, Zion, Yosemite Valley so med znamenitimi kraji obiska. Dospeli sta tudi v Los Angeles k Olimpijadi, toda na grad nista odnesli, toda obiskali sta tudi mesto Tia Juana, Mexico, kjer se dobi dobra pijača, tik ameriške meje, ne da bi kaj pijače poskusile. Omenimo naj še, da sta Julia in Ana Mohar spretne učiteljice na državnih šolah v Montani, in letos se jima pridruži kot učiteljica še tretja, najmlajša sestra Irene, ki je v juniju z odliko izvršila višjo šolo za učiteljice. Pač vzorna družina našega starega prijatelja Moharja. Lahko si ponosni na otroke, Joe!

Pozdravi iz domovine

"Polje, ki je vse bolj, pri Mr. Klincu — dobrem vincu — vaju in vse vaše naročnike pozdravljamo!" Tako se glasi besedilo na kartici, ki smo jo te dni prejeli. Podpisani so Jos. Birk, J. Kunčič, šofer Bobnar, Anton Klinc, Franc Zupanc in še nekaj drugih, katerih imen nismo mogli prečitati. Prav iskrena hvala za pozdrave!

Žrtve avtomobilov

Od 1. januarja do 25. avgusta je bilo v Clevelandu ubitih že 121 oseb od avtomobilov.

Zvezna vlada odredila moratorij na prisilne prodaje privatnih hiš

Washington, 27. avgusta. — Načelnik Fort od odbora za stanovanjska posojila, je danes navedel, da je vlada zapovedala vsem narodnim bankam v Zedinjenih državah, da ne izvršijo nobene prisilne razprodaje hiš in posestev za prihodnjih 60 dni. To se tiče onih, ki imajo prvo vknjižbo pri dotičnih bankah, pa niso plačali obrokov ali obresti. Poleg tega je vlada naznanila, da je danes poslala brzojav vsem državnim bančnim oblastem, v katerem se jih pozivlja, da izdajo enako povelje državnim bankam. Vlada trdi, da je od pomoč blizu, da bo bankam pomagano s posojili od vlade, in da ni nobenega vzroka, zakaj bi prihodnjih 60 dni nasiloma prodajale posestva in hiše. Države se bodo temu pozivu najbrž odzvale.

Slovit parnik odpeljan na pokopališče

New York, 28. avgusta. Parnik George Washington, nekdanja zastavna ladja ameriške trgovske mornarice in njen ponos, parnik, na katerem se je peljal Woodrow Wilson v Paris na mirovno zborovanje, je odpeljal danes na svoje zadnje počivališče proti Solomons Island, v Chesapeake zalivu, kjer ga bodo na "pokopališču" za parnik potopili.

Smrtna kosa

V soboto je preminul v Cleveland State bolnici dobro poznani rojak Jim Skubic, po domače "Kopič", star 52 let. Ranjki je bil doma iz vasi Škerjance pri Zatični, odkoder je prišel v Ameriko pred 29. leti. Bil je član društva Mir, št. 142 SNPJ in delničar Slovenske Zadrzne Zveze in Delavskega Doma. Tu zapuščala žalujočo soprogo Frances, hčer, omoženo Novak in eno sestro, Margaret Porenta, v starem kraju pa tri sestre in enega brata. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na 15400 Lucknow Ave., v cerkev Marije Vnebozrete, potem pa na St. Paul pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Naj mu bo mirna ameriška zemlja!

Barbertončani v Clevelandu

Ob priliki blagoslovitve in razvjitja zastave društva sv. Križa, št. 214 KSKJ, kar se je vršilo včeraj v naselbini, je dospelo v Cleveland na slavnostno tisti šest avtomobilov Barbertončanov, kar je lep znak bratske zavesti in skupnega delovanja. Pozdravili so nas Mr. Albin Murn, mladi lastnik slovenske mesnice v Barbertonu, Mr. A. Čekada s soprogo, Miss Bertencel, Mr. Josip Ujčič, starejši in mlajši, Mr. John Rupert in nekaj drugih. Vsi so se udeležili slavnosti in se proti večeru zopet odpeljali v Barberton. Prav iskrena hvala za obisk.

Pozdravi iz počitnic

"Mnogo pozdravov vsem prijateljem in sorodnikom, kot tudi vsemu osebju Ameriške Domovine pošiljamo iz prijaznih Klausovih farm v Geneva, O., kjer se nahajamo na počitnicah in se izvrstno zabavamo: Mrs. Fr. Klaus, Mrs. Fr. Godič iz Clevelanda in Mrs. Fr. Racher iz Warren, O." Prav lepa hvala, dekleta, za pozdrave! * Strastna kadilka, Abie Holman v Kansasu, je včeraj praznovala 102. rojstni dan.

255.000 članov štejejo naše organizacije.

Mr. Ivan Mladineo, poznan društveni delavec in ekspert na polju naših bratskih podpornih organizacij, je sestavljal natančen pregled članstva naših organizacij v posameznih državah Amerike in Kanade. To je pregled poslovanja jugoslovanskih bratskih organizacij v Ameriki, kot ga doslej še nismo imeli prilike videti, in ki je Mr. Mladineo na vsak način vzel mnogo napornega dela tekom več mesecev, da se je sestavilo tako vzorno, točno in obširno poročilo.

Tajniki naših društev, glavni tajniki Jednot in Zvez, ki bi hoteli imeti nadaljne kopije tega zanimivega poročila, se pozivljajo, da se obrnejo na Mr. Ivan Mladineo, 222 Fourth Ave., New York, N. Y., ki vam bo drage volje proti mali odškodnini, lahko poslal izvod tega poročila. Poročilo je preobširno, da bi ga prinesli v časopisu v celoti. Vzele bi precej številke dnevnika, če bi hoteli prinesiti poročilo v celoti, prinašamo pa na tem mestu neke statistike, ki mora biti zanimiva za slehernega člana te ali one naše bratske podporne organizacije.

Mr. Mladineo našteva sledeče jugoslovanske podporne organizacije v Zedinjenih državah: Hrvatska Bratska Zajednica, ki šteje 576 društev in 91.724 članov. V številu članstva so zapadnjeni člani v odraslem in mladinskem oddelku. Slovenska Narodna Podporna Jednota, šteje 669 društev in 59.586 članov. To je število ob 1. jan. 1932. Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota, 193 društev in 34.646 članov. Srpski Narodni Savez, 203 društev in 20.706 članov. Jugoslovanska Katoliška Jednota, 184 društev in 20.339 članov. Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza, 206 društev in 10.602 članov. Slovenska Dobrodela Zveza, 53 društev in 10.007 članov. Hrvatska Katoliška Zajednica, 55 društev in 5.291 članov. Slovenska Ženska Zveza, 51 društev in 4.166 članov. Zapadna Slovanska Zveza,

40 društev in 3.258 članov. Jugoslov. Podporna Zveza "Sloga", 18 društev in 2.734 članov. Društvo sv. Družine, 17 društev in 2.087 članov. Slovenska Hrvatska Zveza, 25 društev in 1.848 članov. Hrvatska Zveza na Pacifiku, 18 društev in 1.854 članov. Srpski Podporni Savez "Jedinstvo", 18 društev in 855 članov. Hrvatsko Bratstvo v Ameriki, 10 društev in 694 članov ter Hrvatska Sloga v Kanadi, 23 društev, dočim se število članstva ne da določiti.

Vseh jugoslovanskih podpornih društev v Ameriki je 2.236. To so društva, ki pripadajo k Jednotam in Zvezam. V Kanadi jih je pa nekaj nad 100. Ta društva se nahajajo v 833 različnih državah ne dobi ena, ki ne zna govoriti angleškega jezika. Največ društev naših je v Pennsylvaniji, kjer so jih našli 576, potem pride Ohio z 311 društvi, potem Illinois z 309 društv, potem Minnesota z 142 društvi, itd. V sledečih ameriških državah ni jugoslov. organiziranih bratskih društev: Delaware, Georgia, Maine, New Hampshire, North Carolina, North Dakota, Rhode Island, South Carolina, Vermont in Virginija.

398 ameriških naselbin ima po eno društvo, 188 naselbin po dve društvi, 90 naselbin po tri društva, 50 naselbin po štiri društva, 31 naselbin jih ima 5, 24 po šest, v enajstih naselbinah je 7 društev, v dveh po osem, v devetih jih je devet, v eni naselbini je 10 društev, v štirih po enajst, v eni po 12, v dveh po 13, v dveh po 14, v štirih naselbinah po 15 društev, v šestih naselbinah po 16, v dveh po 18 društev, itd. Glede naselbine Cleveland omenja pisec, da se nahaja tu 99 društev, ki pripadajo raznim Jednotam in društvom, kar je pa očividno napaka, ker ima samo S.D.Z. v Clevelandu okoli 40 društev, in kje so ostale slovenske, hrvatske in srbske organizacije! Najbrž je pisec predmetja Collinwood, Nottingham, West Park štel posebej.

Parada v soboto

Po vsej slovenski naselbini, v Clevelandu, Collinwoodu in Euclidu, se bo vršila v soboto popoldne velika avtomobilska parada, katero priredi naša mladina, spadajoča pod okrilje Slovenske Dobrodela Zveze, in ki bo s to parado hotela vzbuditi zanimanje za veliki "Olimpijski izlet," ki ga priredijo angleško poslujoča društva Slovenske Dobrodela Zveze dne 4. septembra na Pinterjevi farmi. To bo prvi skupni nastop vse mladine, ki spada k Slovenski Dobrodelni Zvezi, in ki se je tekom zadnjih šest mesecev sijajno organizirala, tako da lahko samostojno nastopi in pokaže prave čudeže v atletiki in sportu sploh. Ta slovenska mladina ob tej priliki zlasti apelira na starejše člane in članice, da pridejo in vidijo nastop svoje mladine. O programu samem in prireditvi bomo poročali tekom vsega tedna, ker bo to prireditve, kot je še nismo imeli v naselbini.

Plače delavcev grede še vedno navzdol

Washington, 27. avgusta. — Splošno priznano dejstvo je, da so se dohodki onih ameriških delavcev, ki še delajo, tako znižali, da so že podobni dohodkom pred 20. leti. Čim dalje traja depresija, toliko manj so plačani oni, ki še delajo. Vlada in industrijski krogi pri tem trdijo, da je znižanjem plač padla tudi cena vseh potrebščin, ki jih oseba potrebuje za vsakdanje življenje. Toda National Industrial Conference Board, ki ima zadnje besede v takih zadevah, je s številskimi dokazali, da so se plače delavcev v letih 1929, 1930 in 1931 znižale za 27 odstotkov bolj kot so pa padle cene potrebščin. Iz tega izvira, da je delavec danes na slabšem za celih 27 odstotkov, kot je bil pred depresijo. Delavec je moral trpeti znižanje plač, ki so padle dvakrat bolj nizko kot so se pa znižale potrebščine.

Številni patenti

Te dni je dobilo 22 Clevelandčanov razne patente na svoje iznajdbe. Letos je bilo Clevelandčanom podeljenih že 214 patentov, kar je dokaz o njih iznajdljivosti.

MILLER NI ŠPIJON!

Direktor javne varnosti v kabinetu župana Millerja, Frank J. Merrick, je pravkar sporočil javnosti o tajnem sestanku med njim in med ravnateljem zveznega prohibicijskega oddelka v Clevelandu, Mr. Louis A. Toombs. Zvezni suhaški ravnatelj je naprosil direktorja Merricka, da mu clevelandska policija pomaga loviti kršilce prohibicije. Toombs je izjavil, da ima njegov prohibicijski urad za 25 procentov znižan proračun, da torej nima več dovolj denarja na razpolago, in je zahteval od župana Millerja in direktorja Merricka, da mu pomagata loviti kršilce prohibicije. Zlasti je zvezni direktor zahteval, da clevelandska policija prevzame one slučaje, ko anonimne osebe tožarijo pri zveznem prohibicijskem uradu gotove osebe, da kršijo prohibicijo. Toda kakor hitro je Toombs to izjavil, je Merrick planil pokoncu, udaril z roko po mizi in rekel: "No, sir! Clevelandka policija ne bo špijoničala! Naša policija ima dovolj drugega dela, kot da bi nadlegovala poštene ljudi, katere zatoži kak špijon in obrekljivec! Župan Miller ne bo načeljal špijonom!" Tako je rekel Merrick, prohibi-

Visoki davki, manj pive, manj denarja

Odkar je zvezna vlada naložila 75 centov davka na hmelj, iz česar ljudje doma izdelujejo pivo, se je prodaja tega hmelja in slada silno omejila. Tedensko se je pred uvedbo tega davka v Clevelandu prodalo 20.000 kant po 5 galonov slada in hmelja, a danes pa, ko je upeljan davek, se prodaja komaj 2000 kant, tako, da vlada, namesto da bi dobila \$100.000 v davkih, bo še zgubila \$96.000, za kar bo prišlo manj davka kot prej, ko še ni bil zvišan. Mnogo kompanij, ki so prodajale hmelj in slad, je moralo že opustiti svoj posel, ker ni odjemalcev.

Vest iz domovine

Mary Zdolšek je dobila iz domovine vest, da je 22. julija umrl v Gorenji vasi pri Ribnici Frank Ilc, p. d. Nežen. V Ribnici je pa preminul v 25. letu starosti starijši sin lesnega trgovca in tovarnarja Franc Križmana. Poznana Clevelandčanka, Matt in Jack Križman sta strica ranjkega.

cijski direktor Toombs je pa pokal klubok, in odtodaj se ni več prikazal v City Hallu.

Eden izmed 100 ljudi v Zd. državah ne zna govoriti angleškega jezika

Washington, 27. avgusta. Izmed vsakih 100 oseb v Zedinjenih državah se dobi ena, ki ne zna govoriti angleškega jezika. Census urad v Washingtonu je pravkar obelodanil tozadevno statistiko. Izmed 14.025.800 oseb, ki se nahajajo v Zedinjenih državah, in ki so bile rojene v tujemstvu, jih je 1.224.995, ki nikakor ne obvladajo niti za silo angleškega jezika. Najbolj se "odlikujejo" v tem Mehikanci. Teh je bilo v deželi, glasom najnovejše statistike 590.095, in od teh jih ne zna 55 odstotkov niti besede angleščine. Izmed ostalih tujcemcev v Ameriki jih je 800.000, ki ne znajo angleščine, kar je v resnici malo število. In značilno je, da med belimi tujcemci so baš Nemci tisti, ki znajo najmanj angleščine, potem pridejo pa Danci, Francozi. In od onih 800.000, ki ne znajo angleškega jezika, jih je 392.732, ki ne znajo niti v svojem materinskem jeziku niti čitati niti pisati.

Star zdravnik povabil svoje "otroke"

Mulvane, Kansas, 27. avgusta. Tu je dr. S. T. Shelly praznoval 52 letnico, odkar je prišel na ko nju v mesto kot mlad zdravnik, in kjer je ostal do današnjega dneva. V tem času je pomagal prinesiti na svet 4500 otrok, in vse te je povabil na posebno slavnost. Nad tisoč jih je prišlo, dočim so drugi umrli ali so bili zadržani. Dr. Shelly še danes prakticira medicino in je znan daleč naokoli.

Lepa slavnost

Veliko slavnost je včeraj praznovalo društvo sv. Križa št. 214 K. S. K. Jednote, ko je blagoslovilo v cerkvi svojo prvo zastavo, katero je pozneje v Grdinovi dvorani s primerno slavnostjo razvilo. Ob priliki pohoda v cerkev se je zbralo nad 600 društvenikov v paradi, ki so pod 11 zastavami korakali v cerkev, pozneje pa v Grdinovo dvorano, kjer se je popoldne vršilo mnogo lepih govorov, zvečer se je pa razvila lepa prostava zabava in ples.

Ubit v Euclid Beach

Ko so v nedeljo večer v Euclid Beach parku pošiljali umetni ogenj in rakete v zrak, se je ena bomba predčasno razpočila, in tri palce širok kos jekla je pri tem zadela ravnatelja umetalnega ognja, Mihaela Rotondo tako nevarno pod srcem, da je skoro na mestu umrl.

Ponesrečil

Imadi sportnik, sin poznane Nadrahove družine, Stanislav Nadrah, 891 E. 154th St. si je pri baseball igranju zlomil levo roko v zapestju. Nahaja se doma, in prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

Plače sodnikov

Na državno postavodajo se bo naredil apel, da se znižajo plače sodnikov od \$12.000 na leto na \$8000, in sodniki, ki dobivajo \$9000 na leto, bi dobivali zana-prej \$6500. Mesto in okraj bi si prihranili letno \$100.000.

Iz domovine

John Tomšič je dobil iz stare domovine obvestilo, da je na Velikih Poljanah pri Orteneku dne 14. julija umrl poznani posestnik Jos. Arko. * Državna policija v New Jersey je prenehala z iskanjem banditov, ki so odpeljali malega Lindbergha.

Sto tisoč ljudi je poslušalo Roosevelta, ko je odgovarjal Hooverju

Sea Girt, N. J., 28. avgusta. Governor Roosevelt je sinoči govoril odločno in razumno glede prohibicije. Označil je zmerenost kot eno glavnih čednosti, o prohibiciji se je pa izjavil, da je neumnost, katero je povzročil ameriški narod. To je bil Rooseveltov govor, da odločno definira stališče glede prohibicije. Tekom svojega govora je označil republikansko platformo kot "dolga, dvorezen, neiskren in krivičen nestvor," na kar je očital predsedniku Hooverju, da v kalnem ribari in govori danes tako, drugi dan pa ideje popolnoma spremeni. Glede demokratske platforme, zlasti kar se tiče prohibicije, je povedal, da je jasna in razumljiva, in nihče ne more dvomiti o pomenu njenih besed. Governor Roosevelt je govoril na vojaškem vežbališču, kamor je dospelo mnogo nad 100.000 ljudi, da slišijo demokratskega predsedniškega kandidata. Navzoči so bili demokratje iz držav New Jersey in New Yorka, in nekateri celo trdijo, da je štela množica 300.000 glav. Governor Roosevelt je dospel na pozorišče eno uro in pol prej, predno bi se imel vršiti govor. Pomešal se je med narod, ki mu je silno aplavdiral. Roosevelt je govoril počasi in s poudarkom tako, da ga je moral sleherni razumeti. Roosevelt se je po končanem govoru izjavil, da nikdar v življenju še ni imel tako vesele, hvaležne in navdušene množice pred seboj. Grmelo je navdušenja med poslušalci, ko je Roosevelt omenil, da če je kdo kdaj v ameriški politiki skušal ribariti v kalnem, dela to danes predsednik Hoover in republikanska stranka. Na eni strani je izjavil, da je za odpravo 18. amandamenta, toda je proti upeljavi saloonov, na drugi strani je pa izjavil, da je prohibicija blagoslov in da mora vlada paziti, da ima narod še znanprej učinke tega blagoslova. "To je predstava v cirkusu," je rekel Roosevelt, "ko skuša Hoover jahati mokrega in suhega konja obenem. Stara republikanska navada je računati na otpelest in politično nezmoglost volivcev, in enako pričakujejo tudi letos." Roosevelt je obljubil, da bo imel priliko v več govorih med narodom pokazati pot iz današnje krize.

Naši novi naročniki

Pretekle dni so se sledeči rojaki naročili na dnevnik "Ameriška Domovina": Ana Lekan, Frances Ostir, Paul Biličič, Fred Žerovnik, Matt Meglič, Jos. Kapler, Jennie Dagarin, John Lokar, dr. A. L. Garbas, vsi v Clevelandu. Anton Verlič za Jugoslovijo, Mary Kaluža, Barberton, Ohio, L. Skok, Chardon, Ohio, Jos. Logar, Doylestown, Ohio. Vsem novim naročnikom izreka uredništvo iskreno zahvalo in se priporoča tudi ostalim rojakom.

K molitvi

Članice društva sv. Helene, št. 193 KSKJ so prošene da se udeležijo molitve za umrlo sestro Ano Sulak, 996 E. 67th St., in sicer v ponedeljek večer ob 8. uri, in da se udeležijo pogreba v torek ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po ramašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 83

No. 203, Mon., Aug. 29th, 1932

Še prosili jih bodo

Ko je predsednik Hoover bil 10. avgusta obveščen po zastopnikih republikanske stranke, da ga je republikanska stranka ponovno izbrala kandidatom za predsednika, tedaj je v svojem odgovoru ponosno omenil, da je zlasti pripravljen najstrožje spolnovati deportacijsko postavo, in ga veseli, ker je vlada letno vrnila v kraje, odkoder so prišli v Ameriko, kakih 30,000 tujcemcev. Nehote je namignil, da so to sami razbojniki, anarhisti, boljševiski in kriminalci, katerih bi se morala Amerika otresti.

V resnici je pa deportacijska postava kriminalna sama v sebi, ustvarjena, da razdira svete družinske vezi, ustvarjena, da nalašč dela zločince iz poštenih ljudi, postava, ki trga ženo od moža, otroke od staršev, postava, ki daje vsaki tiranski vladi izgovor, da prime lik inkvizitorjem srednjega veka človeka iz sredine lepega naselbine, iz kroga ljubeče družine.

Po mnenju oblastnikov v Washingtonu so tudi tujcemci krivi za vse zlo, v katerem se Amerika danes nahaja, in zato neprestano delujejo, da se deportira kolikor mogoče veliko število tujcemcev iz Amerike. In delavski tajnik Doak, eden prvih prijateljev Hooverja, se s svojim gospodarjem popolnoma strinja, da je deportacija najboljše zdravilo za odpravo depresije. In to je vzrok, da je število deportiranih doseglo nenavadno visoko svoto, na katero Hoover s ponosom kaže, češ, koliko ameriškim delavcem smo preskrbeli delo, ker smo deportirali tujcemce.

In režimski vladi v Washingtonu so se od časa do časa pridruževale tudi razne druge državne postavodaje, ki so na svoj rovaš začele delati ostre postavice proti tujcemcem. Med temi državami je zlasti znana država Michigan, ki je že od nekdaj pod republikanskim kopitom in se odlikuje po svojem preganjanju tujcemcev. Sprejeli so postavo, glasom katere so tujcemci izpostavljeni največjim šikanam in preganjanju od strani oblasti. Svoječasno bi se taka postava smatrala za atentat na osebno svobodo in dostojanstvo človeka. No, postavice je bilo končno sram sodnike pri najvišji sodnji in so postavbo zavrgli kot neustavno.

Zanimiv je tudi slučaj Edith Berkmanove. Ona trdi, da je rojena v Los Angelesu, dočim naselniške oblasti pravijo, da je prišla kot naseljenka leta 1901 iz Poljske, in da je treba njo kot komunistijo deportirati. No, končno se je tudi tu našel sodnik najvišje sodnje, Brandeis, ki je zaenkrat prepovedal deportirati to žensko, dokler se ne dobi nadaljnih dokazov proti njej, in se je Brandeis silno zameril radi tega pri kluksarskih oblasteh v Washingtonu. Berkmanova se je nahajala dalj časa v zaporu, kjer se je našla jetika, da so jo morali odpeljati v bolnico. Sodnik Brandeis je bil mnenja, da bi bila sramota tako deportirati. Vlada jo sovraži, ker je bila voditeljica štrajka tekstilnih delavcev v Massachusettsu.

Oh, Amerika se je v zadnjih dvanajstih letih silno spremenila. Prepričani pa smo, da ni še vseh dni konec, da se bodo tudi v tem oziru razmere spremenile, in da ne bo mnogo let, ko bo Amerika še prosila, da pridejo ljudje in delajo tu. Kajti Amerika je še velika, komaj načeta v svojem naravnem bogastvu, in prilika je tu za milijone, da si naredijo dostojno življenje. Samo treba je imeti vlado, ki pozna dostojnost človeškega življenja.

D O P I S I

DVAJSET LET MED CLEVELANDSKIMI SLOVENCMI

J. J. Oman

Zgodovina se ponavlja. Brke Pred 20. leti je šla slovenskim fantom v Clevelandu trda za neveste. Fantov je bilo na tisoče, deklet pa malo. Razvidno je tedaj, da je moral fant, ki si je hotel pridobiti dekle za nevesto, za katere roko jih je tekmovalo vsaj dvajset drugih, biti preideal in da torej tudi brke, in sicer privihane brke, niso smele izostati. In, ker so bila kransko dekleta vajena iz doma, sem videti moške z goščavo pod nosom, je razumljivo, da so jim imponirali fantje z brkami, četudi jih je izgledal, kakor da nosi roge pod nosom.

Marsikateri fant je imel nevesto izbrano v domačem kraju, predno se je podel na pot. Gotovo ste že brali kak popis slovesa. Nekako tako se je glasila Resnica pa je, da igrajo brki precejšnjo vlogo. Nekoč sem slišal žensko trditi, da bi ne marala moža brez brk. Druga je trdila, da je poljub brez brk, kakor župa brez soli.

povrnem in te popeljem pred oltar.

Tako je govoril Mežnarjev Tine, ko je stiskal roko svoje ljubljene ob slovesu.

"Jaz te nikdar ne pozabim, četudi bi morala sama ostati vse svoje življenje," je ihtela Urška. "Samo glej, da se ti ne izgubiš in ne pozabiš name."

In Tine je svečano obljubil in se celo zaklinjal naj ga vrag vzame in strela ubije in se ves svet podere nanj, ako je kdaj pozabi. "Ko pridem nazaj," tako je govoril, "kupim Rogačevo posestvo, popravim hišo in nabavim živine in orodja pa par lepih konj. Potem pa stopim k vašemu očetu, kateri sedaj viha nos pred menoj, ker sem le bajtar, in poprosim za tole roko." Tako je govoril Tine, stisnil roko Urški, da bi bila najraje zakričala, pa se je bala očeta. V resnici pa je žalostno dejala:

"Ej, kdaj bo še to! Če hočeš vse to res napraviti predno se poročiš, čakati te bom morala še deset let."

"Beži, beži no, Urška," jo je tolažil Tine. "V Ameriki se služi denar. Prav včeraj sem dobil pismo od bratrance, Smrketovega Jožeta, ki pravi, da služi \$4 na dan. Vsak dolar pa ima pet kron. Pomisli 20 kron na dan. To je 7,300 kron na leto. Vidiš, tako je tam v Ameriki. Zato pa gre vse v Ameriko. V dveh letih bom že lahko..."

"Počakaj malo, Tine," je ugovarjala z nasmehom. "Nekaj boš potreboval za hrano. Tista klobasa, ki so ti jo mati dali za na pot in pa potica, ki ti jo je botra spekla, te menda ne bo preživljala dve leti."

"I no, nisem mislil na to. Seveda bom nekaj potrošil za hrano in stanovanje. Tri krome na dan bo menda zadosti. Ostanem mi jih še vseeno 17 na dan. In 17 kron je tudi nekaj. Tukaj jih zaslužim štiri, pa delam od petih jutraj do devetih zvečer."

"Konj že težko čaka," je dejala Urška. "Le pojdi, da ne zamudiš vlaka. Bog te spremlja. Pa piši, kmalu piši. Težko bom čakala." Zakrila si je obraz z belim predpasnikom in zahtela.

"Vsak teden ti bom pisal," je govoril Tine. Glas mu je zastajal. Sram ga je bilo, da je tudi njega premagalo. Zato hitro izpusti Urškino roko in stopi čez cesto domov, kjer so njegovi domači imeli že vse pripravljeno. Hlapec je že sedel na vozu. Oče in mati so stali poleg voza z rosinimi očmi. Seestrice in bratci pa so se živahno prepirali in pogovarjali, kaj vse bo Tine videl. Na vlaku, ki tako hitro drči po tračnicah se bo peljal. Ljubljano in še polno drugih mest bo videl. Na velikanski ladji se bo peljal čez morje, morje ki je iz same vode in tako široko, da vzame skoraj dva tedna predno pride čez.

"Pazi se, Tine." To je vse kar je mogel oče spregovoriti. "Ne pozabi moliti vsak dan, Tine," je ihtela mati. Tine pa je potegnil klobuk na oči, da bi ne videli drugi, kako tudi njemu silijo solze v oči. Skočil je hitro na voz, poleg hlapec, prijel za vaje in pogladil konja, ki se je spustil v nagli tek. Koncu vasi se je ozrl še enkrat nazaj in zamahnil v slovo svojim, ki so še vedno stali in gledali za njim. Potem pa je zavriskal, da se je razlegalo na vse strani in tako dal duška svojim čutom. In to je bil zadnji živ glas, ki ga je čul domači kraj od Tineta. Danes je že morda 30 ali 40 let, odkar je Tine zapustil svoj dom, misleč, da se v dveh ali treh letih zopet vrne. Pretekla so tri, in zopet tri, in zopet tri leta, in še več. Pa Tine je še vedno v Ameriki in se ne misli več vrniti, ker se morda ne more, ali pa ima tukaj svoj dom in vse svoje interese.

Kakor sem rekel, to zgornje sem napisal iz tega, kar sem bral, ali pa pripovedovati slišal. Res je pa, in kdo tega ne ve, kolikrat so fantje odhajali iz starrega kraja obljubujući, da se

kmalu povrnejo. Prisegali so "večno zvestobo" svojim izvoljenkam, katero so včasih držali, še večkrat pa morda tudi ne.

Vesti iz domovine

—Zgodba o Ježici in stari granati. Zadnje čase razširjajo na ovinkih banovinsko cesto od Ježice na Gameljne, ki ji ljudstvo pravi Straža. Ta cesta je znana po hudih klancih in ostrih ovinkih. Ko bodo sedanja razširjevanja končana, bo cesta mnogo manj nevarna za voznike, zlasti pa še za avtomobiliste, ki so se te ceste doslej izogibali. Prej ali slej pa se bo moral realizirati že stari načrt, da se pod sedanjo cesto nekaj nad Savo izpele nova ravna cesta med Ježico in Gameljno. Ko so nedavno delavci odkopavali rob na ovinku malo za takozvanim Kačarjem "bogom," je eden izmed delavcev s krampom zadel na staro še neeksplozirano granato, za katero so najprej mislili, da izvira še iz francoskih časov.

Kakor je znano, so se to vrti hudi boji, na kar spominja še mnogo ljudskih imen, ki jih imajo posamezni prostori. Najbolj je znano mesto "pri Francu" v začetku Straže kmalu nad Murenčevim klanecem, kamor vsak, kdor gre mimo, vrže zeleno vejico ali nekaj rož. Ko se nabere večji kup, ga zažgejo. Na tem mestu je pokopanih več francoskih vojakov, ki so tu padli. Žal je njihov grob zelo pod cesto tako, da ob vsakokratnem deževju voda pusti večjo množino grušča. Lepo bi bilo, ko bi se našel kdo, ki bi postavil skromen spomenik. Naše ljudstvo je z metanjem cvetja in zelenih vejic lepo ohranilo spomin na davni grob padlih francoskih in avstrijskih junakov.

Vojaška komisija, katero je orožništvo obvestilo o čudni najdbi, pa je ugotovila, da je to avstrijska granata iz leta 1865. Ta letnica je namreč stala na njej. Zanimivo je, da je bila granata še vedno dobro ohranjena in jo je vojaška komisija razstrelila. Kako je granata prišla na to mesto? Do leta 1880 je imela artiljerija vaje v ostrem streljanju z vižmarske ceste od Marinovša v takozvani štrkljev kup na meji ježenske katastralne občine. Ta kup še danes stoji. Je to okrog 50 m dolg, 15 do 20 m širok in okrog 20 m visok nasip zemlje, ki so se vanj zarivalo topovske krogle, v kolikor seveda niso šle čez. Ena takih granat, ki je zgrešila "kugelfonk" (kakor še danes nekateri reko temu

Marsikateri fant je kaj kmalu pozabil svoje prisege in obljube ter se poročil s prvim dekletom, ki ga je hotela.

nasipu), je tudi v Straži najdena na granata. — Imenovani "kugelfonk" je danes posebno znan med lovci, saj je tu najboljša njihova preža! — Razen tega artiljerijskega "kugelfonka" sta bila svojčas še dva infanterijske, in sicer Dolničarjev in Peričnikov, od katerih pa se vidijo danes samo še ostanki, ker sta jih posestnika razvozila in je danes tam lepa njiva. Infanterija je streljala do leta 1887, in sicer od Kovačeve begarice in pa od Murenca. Leta 1887 pa je bil soseden svet, kjer so bili ti nasipi, razdeljen med kmete. Namesto nekdanje gmajne so nastale današnje najboljše ježenske, saveljske in kleške njive in travniki. Samo imena spominjajo še na stare čase. Pa plug in motika udarjata pa še vedno na zaostale svinčenke v zemlji, katere smo še pred vojno otroci toplili in na sveti večer vlivali iz njih čudovite podobe, ki smo jih v otroški bujni domišljiji na vse-mogoče načine razlagali.

—Slovenska restavracija v Splitu. Restavracija "Minerva" v Splitu, Klaičeva poljana št. 2 (vis-a-vis Mestne hranilnice), katere je v slovenskih rokah, je prva v Splitu, ki je imela pogum znižati cene na 40 do 50 odstotkov od običajnih cen. Kuhinja posluje nadvse vzorno, ter nudi res okusna jedila. Vina ima prvovrstna, a v zvezi temu po najnižji ceni. Gospod Matko Lovnec, doma iz Cirknice, se je oju-nail ter napel vse sile, da uspe v Splitu s svojimi nizkimi cenami. Škoda bi bilo, da bi tako podjetje, v katero se stavi zadnje upanje za obstoj, opešalo v tej splošni krizi takoj v začetku. Slovinci, kadar potujete v Split, spomnite se naših rojakov ter jih obiščite.

—Dasi prodajajo vino naši vinogradniki v Debelem hribu zelo poceni, vendar je nekaterim še predrago. Zato nekateri, ki preveč ljubijo vinsko kapljico, kar po noči vderejo v hrane in se nasrkajo dobre pijače. Vinogradniku Josipu Božiču so sod tako izpraznili, da niti za en kozarec vina ni več ostalo. — Roparja, ki sta napadla in oropala v sredo 3. avgusta v Bukovici sestro Grden, so orožniki že zasledili in uklenjena peljali na sodišče v Višnjo goro. Imela sta s seboj veliko vlomilnih priprav. Sta dva poteputa.

Prekmurske novice

—V Pečarjevci so imeli v teku devetih mesecev štiri večje požare. Zadnji požar je bil v sredo 3. avgusta, ko je ponoči okrog 22. ure začelo goreti pri posestniku Janezu Banfiju gospodarsko poslopje. Na kraj požara so takoj prihiteli domači, potem močnanski, šalamenski, dankovski in bodonski gasilci. Gasilo je pet brizgaln.

Požar je uničil vse poslopje, okoli trideset metrskih stotov sena in toliko slame. Škoda je občutna. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

—Požarna nesreča pri mlačvi. Nedavno je bil v Čentibi pri Dolnji Lendavi nevaren požar. Pri posestniku Martonu so mlatili z mlatilnico na motorni pogon. Baš so opravili delo in so ljudje odšli k južini, ko so na mah zajeli plameni osilico nove slame. Dasi so pričeli ljudje takoj gasiti, nesreče niso mogli več prečiti. Izredno suho vreme je povzročilo, da se je takoj vnel vsak predmet, ki se ga je plamen dotaknil. Za slamo je pričelo goreti gospodarsko poslopje pri istem posestniku, nato pa sta se vnela še gospodarsko poslopje in ogromna osilica slame sosedu Vidu. Gorelo je s silnim plame-

na parni pogon. Lastnik mlatilnice je postavil parni stroj tik šupe, v kateri je bilo žito. Na opozorilo drugih, da je to menda nevarno, jim je lastnik dal garancijo, da se ne bo nič zgodilo. Komaj pa so zmlatili nekaj snopov, je iskra preskočila iz stroja v slamo in jo zažgala. Ko je lastnik mlatilnice videl, kako za-jema plamen poslopje za poslop-jem je zbežal. Ko so nesrečniki pozneje šli iskat, so ga našli doma obešenega. Pri požaru je seveda zgorel tudi mlatilni stroj in je škoda že samo pri tem prav velika.

—Skesan vlomilec. Siromašna vdova Ana Hozjanova na Srednji Bistrici je postala žrtev brezvestnega vlomilca. Pri belem dnevu ji je nekdo v njeni odsotnosti odnesel iz omare 2-400 Din, katere ji je poslala iz Francije hči. To je bilo njeno edino premoženje. Kmalu se je raznesel glas o dogorodu po vsej vasi. Ljudje so začeli ugibati, kdo bi bil tat. Vsi znaki so kazali na to, da je vlomilec razme-re v hiši dobro poznal. Začele so se tudi preiskave, ki pa niso rodile uspeha. Medtem pa se je primerilo nekaj izrednega. Na vdovin hlev je bilo nastavljenih 1,500 Din. Tat je gotovo slišal govorice, uboga vdova se mu je najbrž zasmilila in je ta denar vrnil. Ostalo je gotovo že za pravil.

—Same nesreče. Kronika zadnjih dni beleži izredno veliko nesrečnih slučajev. Na Hotizi se je ponesrečil šestletni fantek Horvat Matija. Po neprilici je vtaknil roko v slamoreznico. Kose so mu odrezale prste. — V Muri je našel smrt pri Dolnji Bistrici 25 letni R. Tivadar. V mrzli vodi ga je med plavanjem prijel krč in fant je izgubil v globočini, ne da bi se še prikazal na površju. — Fantek občinkega sluga v Črensovcih, Utrša Jožek, je splezal na malino (murvo). Hotel se je najest murv. Revež ni imel sreče. Spodrsnilo mu je in je tako nesrečno tebeblil na tla, da si je zlomil nogo. — Kolbi Joželj iz Doležlovi je pri Muri kopal pesek. Med delom se je breg zrušil in je zemlja moža zasula. Kolbi je zadobil precej hude poškodbe. — V Polani pri Puconcih se je na kolesu ponesrečil mlad fant Nemec. Med vožnjo je naletel na kamen. Kolo je zdrknilo. Fant je tako hudo padel, da se je takoj onesvestil. Spravili so ga domov. Tam je spet padel v nezavest. Ker mu je bilo vedno slabše, so poklicali zdravnika. Ta mu ni mogel pomagati. Fant je ponoči izdihnil. Smrt so povzročile hude notranje poškodbe, ki jih je utrpel pri padcu.

Dnevna vprašanja

1. Kje se nahaja mesto Seville?
2. Iz katere dežele lahko prihaja največje število nase-ljencev v Zedinjene države?
3. Kaj je bil Newton D. Baker v kabinetu predsednika Wilsona?
4. V kateri deželi je bil Nebukadnezar kralj?
5. Kdo je iznašel prvo uporabo električno žarnico?
6. Čegava hči je jugoslovanska kraljica?
7. V katerih mestih Zedinjenih držav kujejo denar?
8. Kaj je glavno mesto Črnogorske?
9. Od kod prihaja naravni plin, katerega kurimo v Clevelandu?
10. Kako se imenujejo borovnice v angleščini?

Odgovori na vprašanja

1. Na Španskem.
2. Iz Anglije in iz Severne Ir-ske.
3. Vojni tajnik.
4. V Babiloniji.
5. Thomas A. Edison.
6. Hčerka romunskega kralja.
7. V Philadelphiji, Denverju in v San Franciscu.
8. Cetinje.
9. Iz West Virginije.
10. Blueberries.

Če verjamete al' pa ne.

Amerikanci, ti so ga pa pti-či! Tako nam je pravil še Mež-narjev France, ko je prišel iz Amerike domov in katerega smo z odprtimi usti poslušali.

Sedaj sem se pa tudi sam pre-ričal, da so ga Amerikanci res ptiči, ki pogruntaajo vse, iznajde-jo vse in se polotijo vsega, kar je sploh mogoče na tem božjem svetu.

Respekt imam pred njimi! In kdo bi ga ne, če pa vrtajo in po-skušajo toliko časa, da jim uspe. Ali veste, kaj so pri poljedel-skem oddelku vlade v Washing-tonu zadnje čase pogrunтали? Saj ne boste verjeli, če vam pov-em. Ampak, če verjamete, al' pa ne, pa je sveta resnica in za-gvišno, da so jo v Washingtonu pogrunтали, da je zribana kislarepa skoro ravno tako dobra, če ne še bolj, kot je kisló zelje.

Pomislite, ljudje božji, da kaj takega pogruntaajo Amerikanci! Sedaj pišejo na dolgo in široko, kaj je to za ena rihta in butajo z glavo v zid in stokajo, da ni-so kaj takega že prej iznajdli.

Križana gora! Tok na repo so se sedaj vrgli ti naši Ameri-kanci! Pa nič ne pišejo, kdo jo je potuhtal. Ne bi dvakrat rekel, da ni imel kak naš rojak tam v Washingtonu svoje prste vmes in jih je navadil.

In na vse pretege hvalijo se-daj kisló repo. O, Marička po-magaj, saj če bi človek vedel, da se jim cedijo sline po kisló re-pi, kdaj bi jim že dali recept in ribezne in kadi!

Če se bo kislá repa splošno udomačila pri Amerikancih, se obeta nova industrija za naše ljudi. Treba bo postaviti tovar-nak za ribezne in za kadi. Ampak že naprej vidim, koliko krvi bo preteklo, predno se bodo Ame-rikanci navadili repo ribat.

Ampak nekaj je, česar Ame-rikanci ne vedo, čeprav so že po-kusili kisló repo in to je repnica. Treba jim bo povedati, da je repnica najboljšo sredstvo za preganjanje mačka in težke gla-ve. Amerikanci, ki ga tako strašno radi žehtajo, se bodo gotovo radi posluževali repnice drugi dan po...

Tudi jim bo treba povedati, da ni dovolj, če se kislá repa na-pravi, ampak jo je treba tudi do-stojno opremiti s pritisklinami, kadar se postavi na mizo. Tako ne bo odveč, ako jih poučimo, da je kislá repa najboljša, ako je zabebljena z ocvirki. Tako bo-mo ubili dve muhi naenkrat: da-li jim bomo imeniten recept za dobro jed, obenem bodo pa naši mesarji dobili zaslužek, ker bo-do tudi Amerikancem prodajali ocvirke. Tako bo vzcvetela na industrijskem polju nova indu-strija z ocvirki.

Kdo bi si mislil, da bo naša slavna kislá repa, na katero ima-mo samo Slovenci potent, pro-drkla notri v Washington. Pri-hodnji kongres bo najbrže na-pravil nov amendment k amer-ški ustavi in to bo amendment kisló repe. Da ne bo treba pi-sati nov amendment, naj ga kar z 18. zamenjajo.

Sedaj, ko vidim, da so Ameri-kanci dovezni za naše narodne jedi, bi bilo dobro, če bi ena naših gospodinj poslala v Washing-ton tudi recepte za druge dobre, pristno naše jedi, kot: mešanca, žgance, godljo, mlečno kašo, češ-pljevo kašo, močnik, v oblihal krompir s kislim mlekom, regrat s špehom, štruklje, potico, po-hanje, ta mal kruhek, prešičeve bržole, prešičevo glavo s hre-nom, žolco, ješprenj s svinjski-mi ušesi — in druga taka teles-na dela usmiljenja.

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1932	SEP.	1932
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

SEPTEMBER

- 4.—Angleško poslujoča družba S. D. Zveze, Olympic Day na Pintarjevih farmah.
- 4.—Delničarji Slovenskega Doma priredijo popoldne semeni, zvečer pa koncert in ples v obeh dvoranah.
- 5.—Delavski praznik. Delničarji Slovenskega Doma priredijo popoldne tekmo za balincaje in semenj, zvečer ples in zabava v obeh dvoranah.
- 10.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 11.—Društvo St. Clair Grove št. 98 WOW, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 17.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 18.—A. G. Club, ples v Grdinovi dvorani.
- 18.—Piknik združenih društev fare sv. Kristine na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.
- 23.—Društvo Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.
- 24.—Društvo Pioneers HBZ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 25.—Šola Slovenskega Doma na Holmes Ave. priredi družabni večer za starše in ustanovni šod za šolsko društvo v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
- 25.—Velika prireditev 'Ameriške Domovine' v S. N. Domu za brezposelne.

OKTOBER

- 1.—Društvo Mir št. 142 SNPJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
- 2.—Podpadek sestre, umetni ples v avditoriju, in ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 2.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.
- 2.—Zenski odsek S. D. Doma priredi ples v Slovenskem Delavskem Domu.
- 2.—Vinska trgatve Oltarnega društva sv. Kristine v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd.
- 8.—Blue Boys Club, ples v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
- 8.—Podporno društvo Kranj priredi plesno veselico v Grdinovi dvorani.
- 8.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 9.—Skupna društva fare sv. Vida, velika čarobna predstava v avditoriju S. N. Doma.
- 9.—Dramsko društvo Verovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.
- 9.—Društvo Na Jutrovem praznuje 10-letnico obstanka v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.
- 9.—Odkritje najbolj popularnega dekleta v fari sv. Kristine. Vrši se v spodnji šolski dvorani fare sv. Kristine.
- 15.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica in spodnji dvorani S. N. Doma.
- 15.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
- 16.—Jugoslovanski Pasijonški Klub priredi v S. N. D. igro "Mučeniška smrt sv. Neže."
- 22.—Eagles Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.
- 22.—Community Welfare Club, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 23.—Ženski Klub Slovenskega Doma, zabavni večer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.
- 23.—Dramsko društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.
- 23.—Utopians, prireditev po-

- poldne in zvečer, v Slovenskem Delavskem Domu.
- 29.—Dramsko društvo Ivan Cankar, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 29.—Strugglers, Hallowe'en ples v Slovenskem Delavskem Domu.
- 30.—Blaue Donau, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 30.—Hallowe'en večer, v spodnji šolski dvorani na Bliss Rd.
- 31.—East End Social Club, ples v Slovenskem Delavskem Domu.

NOVEMBER

- 5.—The Silver Mask Club, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 6.—Slovenska Dobrodela Zveza, ples v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 6.—Jadran, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.
- 6.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.
- 12.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 13.—Samostojni pevski zbor Zarja, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 19.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
- 20.—Pevsko društvo Slovenija, koncert v S. N. Domu na 80. cesti.
- 22.—Društvo Orel, zabavni večer v novi šoli sv. Vida.
- 23.—Društvo Pioneers HBZ, ples v avditoriju S. N. Doma.
- 23.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.
- 23.—24.—Dvodnevni bazar v spodnji šolski dvorani na Bliss Rd.
- 24.—Zarja, odsek S. S. K. št. 27, koncert in ples, v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 24.—Zenski odsek Slovenskega Delavkega Doma priredi ples v Domu na Waterloo Rd.
- 27.—Slovenska godba Bled, koncert v Slovenskem Delavskem Domu.

DECEMBER

- 4.—Jugoslovanski napredni klub, zabava v obeh dvoranah S. N. Doma.
- 6.—Slovenska šola Slovenskega Delavkega Doma priredi koncert v Domu.
- 11.—Dramski zbor Abrašević, predstava v avditoriju S. N. Doma.
- 11.—Dramsko društvo Verovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.
- 17.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
- 25.—Društvo Orel, božična igra v Knausovi dvorani.
- 26.—Šolska igra v spodnjih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Rd.
- 31.—Pevski zbor Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.
- 31.—A. G. Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.
- 31.—Silvestrov večer, pričakovanje Noveg aleta, v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd.
- 5.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.
- 19.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.
- 4.—5.—Društvo Abrašević priredi dvodnevni bazar v Grdinovi dvorani.
- 16.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.
- 29.—Društvo Orel, baseball ples v Grdinovi dvorani.

FEBRUAR

MARC

APRIL

MAJ

JUNIJ

JULIJ

AVGUST

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

OTROŠKA RAZSTAVA

V kopalni sobi je skušal Mr. Nikodem s potnimi prsti zapeti svoj trdo zlikani ovrtnik. Potihem je klel in premišljal, če bi ne bilo pametno umoriti svojo ženo, ki mu je ovrtnik tako trdo zlikala.

V sobi poleg pa je ležala na postelji Mrs. Nikodem, desno nogo vso v povojih.

"Mislim, da te je lahko sram!" se oglasi ona. "Tukaj ležim z bolno nogo in samo radi tega, ker sem te prosila, da pelješ našega Edvardčka na razstavo otrok, pa rogoviliš, kot bi ponorel!"

"eč bo ta vročina še nekaj časa trajala, bom res znorel," reče odločno Mr. Nikodem, opazujoč v zrcalu srečno zapeti ovrtnik z velikim zmagozlatvom na obrazu. "Kaj pa naj jaz počnem z otrokom sam moški med tolikimi babnicami? Rad bi šel k jezeru, da se nekoliko ohladim."

"No," pojasnjuje Mrs. Nikodem, "če bo naš Edvardček dobil prvo nagrado \$50.00, bomo šli lahko k jezeru za en teden, kjer se boš lahko po svoji mili volji hladil."

"Petdeset dolarjev!" ponovi Mr. Nikodem, ko gre iz kopalne sobe, poteč se ko uprežena mula. "Ali toliko znaša prva nagrada?"

"Ne," prizna Mrs. Nikodem, "samo rečeno je, da je trgovsko društvo sklenilo, da bo dalo lepe nagrade najlepšim otrokom."

Mr. Nikodem pokleda v strop in nekaj računa na prste. Goto-vo je računal, koliko časa bo lahko ostal pri jezeru za \$50.00.

V tem pa prinese sosedja Edvardčka v sobo. Ker je bila Mrs. Nikodem bolna v postelji, ji je sosedja storila uslugo in opravila otroka za na razstavo. Posadila ga je v voziček med same silene blazine. Ob-lečen je bil v lahno rdečkasto obleko, ki je bila prešita z raznimi trakovi in čipkami. Otrok je bil od sonce ogoren, da je iz- gledal kot kepa čokolade.

"Kaj naj pa vsi ti raznobarni trakovi pomenijo?" kritizira Mr. Nikodem. "Saj ne peljam otroka v cirkus!"

"Kaj se pa ti razumeš na otroško obleko?" mu zavrne lepša polovica. "Otrok mora biti tako opravljen, da bo zbudil zanimanje pri sodnikih."

"Poslušaj me sedaj dobro," uči Mrs. Nikodem svojega moža. "Nič drugega ti ni treba napraviti, kot da boš Edvardčka lepo peljal v vozičku mimo sodnikov. Kar lepo v vrsto pojdi z drugimi in končano bo vse skupaj, predno se boš zavedel. Kar takoj pojdi. Razstava se prične ob petih."

Razstava se je vršila na prostem na Madison Ave. Mr. Nikodem rine svoj voziček po cesti, ne brigajoč se za ljudi, ki zija-jo vanj in Edvardčka, vsega nališpanega v vozičku. Samo na prvo nagrado misli. Petdeset dolarjev! Sicer ne da dosti na ples, ampak morda je pa le imela enkrat prav in morda bosta pa z Edvardčkom le odnesla prvo nagrado petdeset dolarjev. In tak denar se v današnjih časih ne pobira na cesti.

Slednjič prisopihata Mr. Nikodem na Madison Ave. Ker je bil precej debel in je sonce pripelalo ko za stavo, se je dobro potil, ko je rinit voziček pred seboj in ga vzdigoval čez trotoar-je.

Mr. Nikodemu se je zdelo, oziroma bil je trdno prepričan, da ni še nikdar v življenju videl toliko žensk skupaj. In vsaka ženska je ocenjevala otroka druge ženske. Vsaka je bila sigurna, da bo njen odesel prvo nagrado, toda to upanje je bilo za- prto globoko doli v srcu. Na vi- dez je pa vsaka hvalila drugega otroka prav po hinavsko: "Oh, kako je vendar fletkan vaš otrok! Noben drugi ne bo od- nesel prve nagrade kot vaši!" Oh,

da bi te ženske videla ena drugi v srcu!

Ampak nobena ni spregovorila besedice z Mr. Nikodemom, ki je bil edini moški z otrokom. Samo začudeno so strmele v Mr. Niko- dema in njegovega Edvardčka, kot bi pripadala kakš posebni živali skupini, kateri sta srečno ušla in po nesrečnem naključju prišla na Madison Ave. na otro- ško razstavo.

Mr. Nikodemu je pa prihajalo vedno bolj vroče. Predno se bo začela parada z otroškimi vozi- čki pred sodniki, se bo gotovo stopil, vsaj tako je goreče upal.

No, končano je! Mr. Niko- dem je stal na pločniku, držeč v roki kuverto, na kateri je bilo zapisano "prva nagrada." Sko- zi ovitek je s prsti lahko čutil nek papir in po obsegu tega pa- pirja se je čisto lahko sklepalo, da je to ček.

Uredniku lokalnega lista, ki je hotel vzeti sliko srečnega očeta in bebička, je rekel: "Pokličite mojo ženo na telefon. Ona vam bo povedala vse podrobnosti. Tu- di otrokovih slik lahko dobite na ducate. Mene pa pustite, da grem proč od teh zija!"

Potem obrne voziček in si de- la z njim pot med zavistnimi materami, ki so metale v Mr. Ni- kodema take poglede, da če bi bil vsak pogled pšica, bi se bil Mr. Nikodem zgrudil mrtev na tla na mestu.

Toda Mr. Nikodem se ni bri- gal za te ženske, ki so mu in nje- govemu otroku tako zavidale pr- vo nagrado. V mislih je bil že na jezerskem obrežju, kjer se bo lepo hladil v poletni vročini. Stroške bo plačal ček, ki je v kuverti. Petdeset dolarjev!

"No, kaj?" je vprašala Mrs. Nikodem, ko je ves upehan po- stavil Mr. Nikodem voziček z otrokom pred svojo ženo. "Ka- ko je bilo? Sta dobila prvo na- grad?"

Mr. Nikodem se je režal. Na obrazu so mu stale debele potne kaplje, obleka skozi premočena. Toda v roki je držal kuverto, na kateri je bilo zapisano "prva na- grad" in skozi ovitek je čisto na- tančno tipal s prsti ček. Vrže kuverto svoji ženi.

"Se odprl je nisem. To veselje sem prepustil tebi," reče Mr. Ni- kodem zmagozlatvo. "Ampak, da ne boš pozabila: Edvardček je čisto meni podoben!"

S tresočimi rokami odpre Mrs. Nikodem kuverto. Mož se ji skloni preko ramen, da vidi ček s petdesetimi dolarji. V kuverti je bil res papir v velikosti čeka, toda na tem papirju je bilo za- pisano:

"Lastnik tega papirja je opra- vičen do ene tone trdega premo- ga."

Solata in zdravje

Ni je tako hladilne in prijet- ne jedi v soparnih poletnih dne- vih, kakor je dobro pripravlj- na solata. Mnogi so se že sami prepričali, da v poletni vročini nimajo nič kaj dobrega teka, ki pa se takoj zboljša, če si privo- ščijo malo solate. Važna je na- dalje solata, če je zabeljena s svežim oljem, zato ker z njo za- živimo olje, ki je najlažje pre- bavljiva maščoba. Tretja ko- prist, ki jo imamo od solate je pa- ta, da dobivamo z njo v telo na- ravne železne soli, ki zelo močno vplivajo na sestavo naše krvi. Solato živimo v splošnem ve- dno surovo in dobivamo zato z njo redno v svoje telo važne vi- tamine. Pri mnogih kožnih bo- leznih predpišejo zdravniki bo- likom solato. Posebna vrsta so- late pa je prav dobro zdravilo proti strašnemu skorbutu. Kon- čno ne smemo pozabiti, da je najboljše, če pripravljamo so- lato z vinskim kisom, ki nekako zrahlja staniče solate. Za sla- botne želodce je pa namesto ki- ša mnogo bolj primeren sok od citron. Olje pa lahko nadomesti- mo s kislim mlekom ali smeta- no. Tudi malo soli ne škoduje: poper in druge začimbe pa so nepotrebne.

FR. JAKLIČ:

PEKLENA SVOBODA

Povest o ljubljanski in žanski revoluciji leta 1948

Puh pa:

"Vidite, kako hitro boste faj- fo prižgali. Nič več se ne bom z gobo ubijal. Pa baba bo kar prasnila in užgala trske v peči, da ji ne bo treba podpihivati ka- kor kovaški meh. Tako rečem: žveplenke posekaj o kresanje. Jaz bom samo z žveplenkami za- žigal."

"Ti že, ki nimaš nič vere in sta si z rogatim na roke!" je me- nil Fejkel.

Dolhar je pa dejal:

"Jaz se držim stare vere. No- čem imeti greha zaradi tistega zlomka. V naši hiši se že ne bo z njim kurilo."

"Mi ostanemo pri kresanju. To ni nevarno in nič ne stane. Goba raste na brezi in se je do- bi kolikor kdo hoče, kresilnik se poišče kjer hoče, in kresalo se tudi ne zdrobi tako kmalu. Ta peklenk, ki ni brez greha, pa ve- lja cel sold! Nisem tako ne- umen, da bi denar kar tako se- jal."

Teh misli jih je bilo več. Eden jo je pa iznašel:

"Boste videli, kako bo sedaj gorelo. Požigali bodo. Hudob- než si bo kupil takih vragovih krempeljev, pa bo šel mimo hiše, skednja ali kjer bo kaj slame, pa bo prasnil in v slamo potek- nil. Boste videli! Bog nas va- ruj, kaj bo!"

In ljudje, pošteni in starover- ni, so v duhu videli, kako gore hiše in vasi, so gledali revščino pogorišč in trpljenje prebivav- stva.

"Oh, kakšni časi se nam obe- tajo!"

"Bog nas je po eni strani že zadel, sedaj bo pa udaril še po drugi. Svet je ob vso vero. Ko- njsko meso je in hudičev ogenj rabi. Ali bo že konec sveta?"

Tako je bilo v škocijanu, na Dolenjskem, ob Savi in na Kra- su.

Razburjenje je pa še vedno naraščalo, da je postajalo šume- nje večje in močnejše. Ko so postala pota razhodna in so mo- gli hoditi od vasi do vasi, tedaj so vstali po deželi razni podpi- hovavci in šuntarji, plašurji, le- nuhi in rokomahvarji ter pote- puhi, ki so se bili v debeli zimi potuhnil ter se skrili po mestih in večjih vaseh, kjer je bilo do- biti kaj jesti. Sodruga se je raz- lezla na vse strani. V mesta so se stekale novice iz vse deže- le, skozi Ljubljano so vrvele voj- ske na laško stran. Nezadovolj- neži v mestu niso držali jezika za zobmi in so kar vpili, da bi bilo treba tako narediti, kakor so bili Francozi, ki so kar za glavo skrajšali vsakogar, ki jim ni prav delal.

Polni novic in novega duha so bili podpihovavci in šuntarji po deželi dobrodošli. Ljudje so z velikim zanimanjem poslušali novice, ki so jih prinašali, in so s strmenjem sprejemali napove- dovanja groznih reči.

Med postopaki so bili ljudje, ki so znali prerokovanja sv. Šem- bilje na pamet in so imeli s se- boj njene knjige. Iz takih bukev so lahko brali njena prerokova- nja. Med njimi so bili tudi ta- ki, ki so videli bližati se konec sveta in so že videli antikrista.

Ljudje so bili sploh prepriča- ni, da je prišel antikrist, čeprav ga še niso videli, ko se je lu- dem tako zmešalo, da jedo konj- sko meso in s hudičev pomočjo fajfe prižigajo.

Pa niso samo antikrista vide- li. Tudi znamenja na nebu so že videli. Dnevi iz skrivnega razodenja so se z naglico bližali in ti ljudje so pripovedovali, da čuti, kako se zemlja trese pod kopiti strašnih jezdecov, ki se bližajo, da zmeljejo zemljo.

Ni bilo čudno, da se je ljudi loteval nemir, da so strahoma nastavljali ušesa in čakali, kaj bo prišlo iz šumenja in vršenja.

V sami Ljubljani so bili ljudje polni radovednega pričakovanja. Seveda so bili med njimi tudi ljudje ohlapnega govorenja. Všeč jim ni bila policija, nobena gosposka jim ni bila prav, za- bavljali so, ker so "Novice" pi- sale o "mitem cesarju." Naj- bolj so pa vpili radi Metterni- cha, prvega svetovavca cesarje- vega. V trgovini Hahn & Ma- ly je visela lepa slika Metterni- chova skoraj v enaki časti kakor Marijina podoba, pred katero je gorela lučka. Pa ti pride neke sobote popoldne, ko je bila pro- dajalna polna ljudi, neko zješče notri. Gleda podobo, potem pa ostro spregovori: "Tegale bi bi- lo treba živga obesiti na klju- ko." Vse je osupnilo in strme gledalo predrzneža. Ali se mu meša? On je pa nadaljeval: "Ta je kriv vojske! Ta nas du- ši. Ta nam krađe svobodo!"

Nihče mu ni pritrdjeval, samo spogledovali so se, kdo je in kaj hoče.

Ko je videl, da ga ne razumejo in mu ne pritrdjujejo, je šel, ne da bi kaj kupil.

"Je že kakšen 'frajgajst'!" je rekel nekdo potem.

Vsi so pa zrli Metternicha, katerega sicer niso opazovali in se niso brigali zanj.

"Kaj mu je naredil Metter- nich?"

Mnogi so ugibali, kaj bi bil prvi minister žalega storil temu človeku, ki je sedaj tako poln žolča.

"O, kako je postal svet hudo- ben!"

V Ljubljani so bili ljudje, ki niso marali brati domačih čas- nikov in knjig. Skrivaj so do- bivali knjige, ki so prišle tiska- ne v strojni tiskarni, in Avstriji ali Nemčiji, ali so prišle iz švi- če, dežele politične svobode. Tu- di s Francoskega so utihotap- ljali knjige. Čisto drugi duh je vel iz prepovedanega tiska, ki je često nazival Avstrijo jetni- šnico narodov in pozival ljudstva, naj stro okove in podoro ozidje ječe, da bo prišla svoboda v te- mine, v katerih tovažo.

"Prekucnejo naj se prestoli, podoro oltarji!" je odmevalo ne- štetokrat iz prepovedanih čas- nikov.

"Dol z Metternichom!"

Mnogim je prijal ta duh. Zbi- rali so se za zaprtimi vrati in so razmišljali razmere, ki so tla- čile ljudstva. Delali so načrte, kako bi si pridobili zaželeno svo- bodo. V spominu so preživlja- li francosko revolucijo, ki je bi- la petdeset let prej zenačila ljud- ske pravice na Francoskem. Si- cer je tekla takrat kri na debelo, a nekoliko krvi bi se tudi svobo- de žejni Ljubljančani ne bili ustrašili takrat, ako bi se bili mogli igrati revolucijo.

Sicer pa niso imeli kaj prida somišljenikov. Ljudem so v ta- kih barvah prikazovali franco- sko revolucijo in jim prekucuh- naslikali v tako zopni postavi, da kar nič niso marali ne za re- volucijo ne za prekucuhe.

"Svoboda!"

Tako so vpili norci. Pošteni in miroljubni meščani so pa od- govarjali:

"Tej in pij! To je svoboda! Privoščiti si, kolikor moreš, ako imaš denar. Gosposko v miru pusti! Ona že ve, kako se vla- da, ako pa ne bo kaj prav, bodo že presvitli cesar popravili."

(Dolje prihodnjič)

* Vsa mestna igrališča so bila sedaj zaprta.

MALI OGLASI

V najem

se dasti dve sobi, spalnica in ku- hinja, jako poceni. Vprašajte na 1185 Addison Road., (205)

Velika front soba

se da v najem poštenemu fan- tu ali dekletu, kopališče, gorko- ta. Ravno tam se odda kuhinja in spalna soba z vso pripravo. 5814 Bonna Ave. (205)

Pozor, pečlarji!

Lepa prilika za več pečlarjev, da pridejo poceni do vse pri- prave. Zglasite se na 5519 Carry Ave., zadaj.

Zahvala

Spodaj podpisana si štejeva v prijetno dolžnost, zahvaliti se vsem, ki so se udeležili surprise party dne 13. avgusta. Iskrena hvala zlasti Mr. in Mrs. Jos. in Jennie Šrej, ki sta zbrala toliko prijateljev in me presenetili. Prav iskrena hvala vsem za lepa in pomembna darila, katere ste mi podarili ob priliki 45. letnice mojega rojstva. Hvaležno so vas bom spominjala.

Jennie Dolenc,
1131 E. 63rd St.

V najem

se da dvojce stanovanj, eno ima štiri sobe, spodaj zadaj, drugo pa dve sobi, spredaj. Odda se mali družini. Vprašajte na 1257 E. 60th St. (204)

Velika front soba

se odda v najem, 5 sob, kopali- šče, furnez, garaža. Poizve se na 6410 Varian Ave. (203)

V najem

se da 5 velikih sob, toilet, klet, posebej, veliko dvorišče. Cena \$16.00. Nahaja se na 7002 Be- cker Court, med St. Clair in Su- perior. Tel. Liberty 6606, ali pa vprašajte pri lastniku na 9607 Parmelee Ave. (204)

S hranilno knjižico

International Savings & Loan Co. lahko kupite pri nas obleko, površnik ali suknjo. To velja samo za nekaj časa. Oglasite se pri nas, da se pogovorimo.

Brazis Bros.

6905 Superior Ave. —x)

Permanentno uravnanje las
Mi vam spletemo, marceliramo in uredimo lase. Prvo vrstno delo po najbolj zmernih cenah.

Amelia Kovach

1107 Addison Rd.
Henderson 4181. (Mon.x)

Naznanilo!

Naznanjam vsem onim, ki so se pri meni učili banjo in kitaro, da zopet poučujem, in se tudi pri- poročam za nove učence.

Jos. Sodja

1278 E. 167th St.
KENmore 1245-R.
(Aug. 25. 29.)

ZA SELITEV

IN DOBER PREMAG SE
PRIPOROČAM
ANTON SEDMAK
1139 Norwood Rd.
Henderson 4920
Dobra postrežba po zmerni ceni

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.

Main 4126

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.

Kenmore 1694

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.

PLUMBING & HE

ARNOLD ZWEIG:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" prestavil M. U.

Winfried je čakal, do bo general vstal, pograbil za zlatom okrašen stol ter ga v veliko nevarnost Winfriedovih nog treščil ob tla. Winfried je tekmo petnajstmesečnega službovanja na fronti videl toliko grozot, da pač ni smatral početje preširnih kraljevskih princev za resno. Von Lychow pa ni razbil stolice, pač pa jo je previdno porinil nazaj, vstal ter pričel besno hoditi po sobi. Čim je prišel do okna, je lahko čul tipkanje pisalnih strojev iz uradov pod njim ter tudi glas korporala Siegelmann, ki je čital dnevna povelja, medtem ko jih je predpisoval. In enakomernih korakov je stopala straža ob vhodu v dvorec.

"Zelo dobro tedaj," je dejal Lychow konečno. "Sporočiti adjutantu njega kraljeve visokosti, da ne bi vsled srpnolov in tifusa, ki se razširja v področju naše divizije mogli prevzeti odgovornosti za zdravje in osebo kraljevske visokosti. In tebi pa povem, da ne bo v mojem področju več lovenja za kovinskimi odlikovanji. Ako ne bodo s tem prenehali, bom prepovedal svojim častnikom sprejemati vsakršna odlikovanja, z izjemo seveda onih za hrabrost na fronti. Ali je bil Schieffenzahn o tem obveščen?"

Poročnik Winfried se je posmehljaval in dejal: "Ti veš baš tako kakor jaz, stric Oto, da skrbi Schieffenzahn za to, da nikdar ne čuje o takih stvarih."

Von Lychow je Winfriedu namignil mirno, da bi že lahko o svojem predstojniku govoril malo bolj spoštljivo, nato pa: "Kar se pa tiče poveljnika železniške službe," sedaj je postal von Lychow zopet do skrajnosti razburjen, "ustavlja vlake in s tem tudi vrstni red dopustov mojih častnikov in moštva, ropa jim par tednov, ki jih lahko prebijajo pri svojih — piši in reci mu, da je prokleta prasica — in za piši, da sem jaz tako rekel."

Adjutant se je smejal. Oh misli, da bi on, ki mu je bilo komaj enindvajset let in ki je bil baš povznan v nadporočnika, dejal ravnatelju železnice v okrožju, ki je bilo skoro za pol Nemčije, in, ki je bil po činu najmanj enak njega ekscelenci, da je prasica — se je moral smejati.

"Kar se tiče glasovirjev," je nadaljeval von Lychow, "ima on prav. Ne razumem, kako si le morejo kupovati glasovirje. ('Kupiti' je dobra beseda, si je mislil nadporočnik Winfried in se oddahnil.) Predno pa se podamo na zapadno fronto, mora moje moštvo vendar dobiti dopust. Ne bi jih mogel poslati v ono smrdečo luknjo, ako besne, kar niso bili deležni onega, kar jim pritiče. Ako tile ljudje v glavnem stanu mislijo, da se da z vojsko delati kakor z živino, potem je tu nekdo drug, ki misli povsem drugače. Prosim, povej jim to . . . Z vsjo potrebno spoštljivostjo itd., upoštevajoč ekonomične potrebe in pomanjkanje premoaga, moram zahtevati, da se nadalje vzdržuje v mojem področju vlake za dopustnike, kakor je bilo to dogovorjeno. V slučaju potrebe bom prisiljen, obrniti se osebno do njegovega Veličanstva — ako seveda ne nadomeste vlakov z avtomobili. Do tedaj pa mora ostati železniški urnik neizpremenjen."

Winfried je v skrbih pogledal generala, katerega so imenovali vsi "oč Lychow," ker se je za svoje moštvo resnično zanimal in jih ni kar nesmiselno pošiljal v boj ali pa jih v počitek porazmestil po raznih luknjah, ob vsakodnevnem pregledovanju škorenj in pušk. "Avtomobili," je

mislil Winfried. "Ako postane tu naokoli zopet živahno, jih imamo baš dovolj, da bomo v silo poslali par bataljonov na fronto. Ententa nas tišči na zahodu, od kod sem prišel tudi jaz in dobil tole stvarico —" pri tem se je dotaknil prs, kjer je visel železni križec prvega razreda — "v krvi in strahotah pozierskega mirodvara. Ako bodo premetili Kerenskyja, da sklene mir, potem naj pomaga Bog marsikateremu revčku — seveda, ako nima stari, zviti Schieffenzahn že kaj drugega v žepu. Avtomobili! Da, ekscelenci, videti bi moral ceste v pomladi: treba bi prave mornarice za prevoz."

"Se kaj drugega na jedilnem listu?" je vprašal ekscelenci. "Ruse hoče streljati!" se je zopet razburil, medtem ko si je prižgal veliko rujavo smodko. "Ali veš, Pavel, koliko mož so do sedaj tam izgubili?" Poročnik ni vedel. "Tudi jaz ne vem," je nadaljeval Lychow, "vendar pa najmanj enajstkrat po stotih. Dobri Bog," je vzdihnil. "Da smo imeli leta 1870 toliko mož, bi bili lahko vtaknili Francijo v svoj žep. A sedaj pa, na oni fronti . . ." Pomembno je priklimal. Končno pa se je zbral in zopet vprašal, dali je še kaj važnega.

Pavel Winfried je izvlekel iz torbe razsodbo divizijskega vojaškega sodišča, katero je to poslalo v podpis in potrditev — ter jo tiho predložil svojemu predstojniku. Divizijski general je v svojem področju končno veljavna juridična avtoriteta ter je odgovoren samo cesarju, ki predstavlja v tej zvezi Boga in Usodo. Von Lychow se je poglubil v listino, ki je predstavljala smrtno obsodbo ogleduha, nekega Ilije Pavloviča Bjuševa, kateri je, kakor je bilo jasno dokazano, že delj časa vohunil za nemško fronto. General je namršil obrvi in mesto, da bi prijel za pero, katerega mu je ponudil nadporočnik Winfried, je odvrnil listino: "Ne, hvala, nočem mrlivcev tako zgodaj zjutraj. Kdo je predsedoval?" Nadporočnik Winfried je pogledal na podpise na listini in odvrnil: "Svetnik Posnansky."

"Posnansky?" je ponovil general. "Zanesljiv človek: Jud sicer, a jako zanesljiv. Govoril bom z njim. Sporoči mu, naj pride semkaj popoldne, a to stvar porini na stran. — Kaj pa imaš še za danes?"

Nadporočnik je resnično ljubil svojega strica in te svoje ljubezni ni skušal prikrivati: smehljaj bi se mu in tudi — v neuradnih trenutkih bi ga potrepil dobrodušno po širokih plečih. "Hvala Bogu," si je vedno mislil o starem generalu, "med temi starimi mesarji je vsaj en mož, ki ima srce." In zato se je tudi odločil, da pokloni ekscelenci kar najprijetnejše jutro. Na zahtevo ravnatelja zdravniške službe, ki je baš prevzel bolnišnice za tifus in ki je upal, da na ta način spopolni svojo že itak veliko zbirko kolajin, je bilo treba pregledati nekatere postojanke. Poročnik Winfried pa je nalašč prezrl ta ukaz in sporočil generalu, da je treba pregledati nekatere poti, katere so tlakovale s hlodi, in ki so vodile v strelške järke. Winfried je vedel, da zahaja ekscelenci kaj rad v kočice, kjer so bile nastanjene rezerve, ter tudi v kaverne in blatne strelske järke na fronti sami. Globoko v svojem srcu je namreč general čutil nekako mržnjo proti vsem, kar je s seboj prinesel novi način vojevanja — kipa je vsekakor ugajal drugim poveljnikom in njihovim

štabom: kajti čim višje je bil častnik, čimvečja njegova odgovornost in dolžnost — timdalje za fronto je bil nameščen. In baš ker se je to von Lychowu upiralo, so ga ostali generali smatrali čudakiškim norcem. Kakor da ni varnost poveljnika vojske največje važnosti za divizijo samo, brigade, polke in baterije.

"Izvrstno," je vzkliknil von Lychow očividno olajšan. "Mislil sem že, da mi boš zopet potregel z apnenim kloratom, stranišči in škatljami govedine. Seveda so tudi te stvari potrebne," je nadaljeval veselo. "Škatlje z govedino in apneni klorat sama sta bolj važna nego polovica papirja, ki zapuša vsak dan moje urade. Ravno tako so tudi važna skladišča oblek, bolnišnice, bolniške strešnice in še vse drugo — čeravno sti sestra Barba in sestra Zofija precej živahni, kaj?"

"Res je," je pritrdil nadporočnik Winfried ter udaril s petama, medtem, ko so se mu oči smejale. "Tedad bom naročil vozilo."

"Da, naroči vozilo, prosim," je dejal Lychow. "Medpotoma pa mi boš lahko povedal, kako se razvija vojna. Še kaj novic?"

"Da," je odvrnil Winfried, "a pač bolje, da ti jih povem pred kosilom, ob mizi z zemljevidi. Seveda ni trenutno nobene tako važne stvari, nekaj pa se vendarle kuha na zahodu."

"Tedad, Posnansky ob petih," je ponovil ekscelenci ter pozval slugi Wodrig-u, naj mu prinese plašč.

Sivi avtomobil, opremljen z znaki divizijskega poveljnika je obrnil svoj nos proti vetru ter brzel v daljino. Od časa do časa je prekinil enakomerno brnenje motorja glas roga. Ekscelenci so mimoidoči kaj lahko spoznali, kajti na plašču so bili vidni rdeči podšivi, katere je imel pravico nositi vsak general. Pavel Winfried, ki je sedel poleg njega v jekleni čeladi, je izgledal kakor posebljena nova doba. In vsak izmed njiju je nosil s seboj v prsto naravo, nekje v skrivnem kotičku, utis odložene smrtno obsodbe.

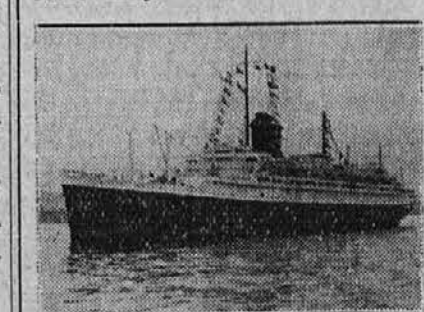
Divizija generala von Lychowa je zavzemala kaj obsežno zemljo. Na severu je stala neka bavarska armada, na jugu pa si je podajala roke z Avstriji. Na desnem krilu so se nahajale mešane edinice, katere so sestojale "v svrhu medsebojnega boljsega razumevanja" od nemških in avstrijskih bataljonov, ki so bili združeni v brigade. To je pomenilo, da je treba Bošnjake in Slovence nadzirati po pruskih oddelkih. Glavni stanovi posameznih štabov so se nahajali več kakor sto kilometrov za črto, ki so jo še pred kratkim imenovali fronto. Štabi brigad, polkov, topništva, plinski in varnostni častniki, zdravniški oddelki, saperji, brezžični brzojavci, tren — so bili nastanjeni po malih mestecih in vaseh ter so morali neprestano biti v zvezi z onim oddaljenim krajem, kjer so čepeli možje in častniki skup. Radi tega so bile ceste vedno polne telefonskih žic, celih tramvazov, motociklistov, ordonanc.

S ceste so se umikali delavci v blatnih oblekah, da puste poveljnikovemu avtomobilu prosto pot, a njih poveljniki so pozdravljali. Sivi avtomobil je trobil, ko je dotekal in prehiteval karavane vozove. Visoke skladovalnice lesa na poljih ob cesti so čakale postavitev novih poslopij: bolnišnic, vojašnic. Enkrat so vozili mimo tovornih avtomobilov, ki so vozili uniforme in drugo opremo. Ob cesti na levi so udarjali s svojimi težkimi kopiti konji neke topniške baterije. V gozdčku naprej pa je bil municijski park. Še dalje je bil prostor posut s peskom, a tu se je neka kompanija vežbala. Še dalje naprej se je uril oddelek otrok v metanju ročnih granat. Tenki vratovi in glavice sedemnajstletnih mladenčev so štrlele iz širokih suknjčev. Cesta se je vila po griču, po katerem so bile opuščene artilerijske postojanke. A le četr ure kasneje so se vozili mimo dveh ogromnih havbic, ki so bile prikriti z vejami in prebarvanimi plštami. Tamkaj na levi sta z daljnogledom lahko videli še dva

Poceni, udobno in hitro

bodo potovali v stari kraj oni Slovenci, ki se bodo udeležili

Jesenskega izleta na najnovšem, najudobnejšem in najmodernejšem parniku Francoske Linije

"CHAMPLAIN"
4. oktobra t. l.

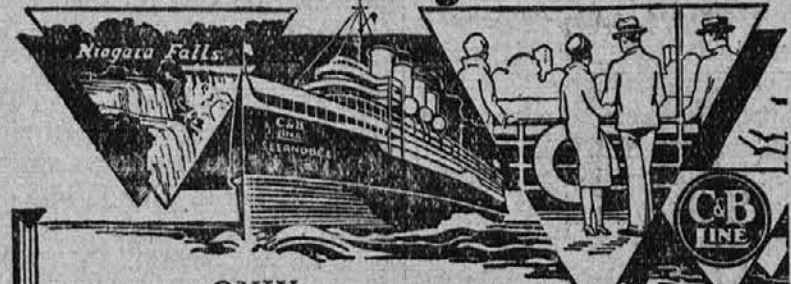
Nizke cene tretjega razreda
Do Havre samo.....\$ 69.50
Železnica Havre do Ljubljane 14.73
Do Havre in nazaj samo.....123.00
Do Ljubljane in nazaj samo 159.00
Davek dodatno

Za vsa pojasnila o parniku, potnih listih, permitih itd. obrnite se takoj na:

AUGUST KOLLANDER CO.
6419 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Ali pa na:

French Line
26 Public Square, Cleveland, O.

SEE Niagara Falls

ONLY
\$3.75 One Way \$6.50 ROUND TRIP
between CLEVELAND and BUFFALO

Autos, any size, carried for only \$3.75
(\$4.75 July 1st to Sept. 14th inclusive)

Why drive when you can put your car aboard for less than the cost of oil and gas? More restful... cheaper... and saves a day. Steamers each way, every night, leaving at 9:00 P. M., May 15th to November 1st.

CLEVELAND AND PORT STANLEY, CANADA, DIVISION
July 1st to Sept. 5th incl. on Friday, Saturday and Sunday only
\$3.00 one way; \$5.00 Rd. Trip. Any car only \$3.75.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY
Ask your Local Tourist or Ticket Agent for new C & B Line Folder, including Free Auto Map and details on our All Expense Trip.

REDUCED FARES
East 9th Street Pier
Cleveland, Ohio

Model A (tudi model B) Maytag, najboljši pralni stroj, z velikim, četverovratnim čebrom iz aluminija in slavnim Maytag roller iz žemalcem vode. ZNIZAN

\$26.00

MANDEL
HARDWARE

15704
Waterloo Rd.

KEmore 1282

Naznanilo

Želim naznaniti mojim klijentom, da moj urad v Slovenskem narodnem domu bo zaprt do 6. septembra. To se tiče samo večernih ur, moj glavni urad na 902 Engineers Bldg. bo odprt kot navadno vsak dan.

JOHN L. MIHELICH, odvetnik.

ne telefonskih žic, celih tramvazov, motociklistov, ordonanc.

S ceste so se umikali delavci v blatnih oblekah, da puste poveljnikovemu avtomobilu prosto pot, a njih poveljniki so pozdravljali. Sivi avtomobil je trobil, ko je dotekal in prehiteval karavane vozove. Visoke skladovalnice lesa na poljih ob cesti so čakale postavitev novih poslopij: bolnišnic, vojašnic. Enkrat so vozili mimo tovornih avtomobilov, ki so vozili uniforme in drugo opremo. Ob cesti na levi so udarjali s svojimi težkimi kopiti konji neke topniške baterije. V gozdčku naprej pa je bil municijski park. Še dalje je bil prostor posut s peskom, a tu se je neka kompanija vežbala. Še dalje naprej se je uril oddelek otrok v metanju ročnih granat. Tenki vratovi in glavice sedemnajstletnih mladenčev so štrlele iz širokih suknjčev. Cesta se je vila po griču, po katerem so bile opuščene artilerijske postojanke. A le četr ure kasneje so se vozili mimo dveh ogromnih havbic, ki so bile prikriti z vejami in prebarvanimi plštami. Tamkaj na levi sta z daljnogledom lahko videli še dva

taka orjaka. Veter ni prinašal nobenega glasu, le iz daljave se je čulo streljanje strojnic, na katerih se je vadil oddelek strojnih pušk. Avtomobil njega ekscelence je pričel voziti počasneje, čim so privozili v veliko železniško skladišče, kjer so bili s skrbnostjo hišne gospodinje zloženi

kupi lesa, hlodov in desk, cele gore bodičaste žice, in kolibe polne orodja. Tam dalje je stala v solčnih žarkih poljska bolnišnica. Vrh nje je vihrala zastava Rdečega križa, a ravno tako znamenje je bilo naslikano čez vso streho.

(Dalje prihodnjič.)

VELIKI IZLET V STARI KRAJ

NA NAJHITREJŠEM PARNIKU NA SVETU

S. S. BREMEN

15. SEPTEMBRA, 1932

Pod osebnim vodstvom MR. VINKA UJČIČA

Gospod Ujčič bo skrbel za vse potnike iz New Yorka do Ljubljane in Zagreba. Za daljne informacije obrnite se do domače tvrdke

MIHALJEVIČ BROS. S. S. AGENCY

6201 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

ali na

THE NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

† NAZNANILO IN ZAHVALA †

Tužnega srca, v globoki žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem bridko vest, da je nenadne smrti, v Bogu za vedno preminula naša ljubljena soproga in mati

MARY PETERLIN

rojena Lunder

Pokojnica je bila rojena 12. januarja 1882 na Velikih Poljanah pri Ribnici, ter bivala v Ameriki 29 let. Poleg tu žalujejo družine zapuščajo v stari domovini očeta, Joe Lunder ter brate: John, Louis, Viktor; zadnja dva imenovana sta duhovnika, in eno sestro, Ivano, poročeno Novak.

Umrla je pokojna 12. julija 1932 ob sedmih zjutraj, ter bila pokopana 15. julija ob devetih dopoldne iz hiše žalosti, po cerkvenem obredu, v cerkev sv. Vida in potem na Calvary pokopališče.

Bila je članica društva sv. Cecilije št. 37 SDZ, društva Srca Marije (staro), Oltarnega društva sv. Vida, podružnice št. 25 SZZ, Carniola Hive št. 493 The Maccabees in Metropolitan Life Insurance Co.

Stejemo si v dolžnost iskreno se zahvaliti vsem, ki so položili cvetje ob krsti pokojnice na mrtvaškem odru. Poklonjeni obilni venci so nam bili iskreni prijateljski izraz sočutja nad bridko izgubo nam najdražjega bitja. Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo sledeče družine, društva in posamezniki: Družine Alice Lunder, družine Joe in Frank Drobnič, Mr. Steve F. Pirnat in Mrs. M. Lipar, Mr. in Mrs. James Rotter, Mr. in Mrs. Louis Pečenko, Albert, Vera in Ray Novak, Mr. in Mrs. Frank Skully in family Stadler, sosedje prijatelji iz 66. ceste, Young Men from 66th St., ožji prijatelj in prijateljica, društvo sv. Cecilije št. 37 SDZ, društvo Carniola Hive št. 493 The Maccabees, podružnica št. 25 SZZ, Mr. in Mrs. Gordon in Russel, Family Harris, Richman Friends, Engel E. Fetzer Co., Brotherhood of Railway Clerks, Nickel Plate Road A. F. A.

Izraz naše iskrene zahvale naj prejmejo darovalci za sv. maše, katere se bodo brale za dušo nepozabne pokojnice. Darovi, podani v blag spomin, so nam v neizmerno tolažbo sočutja ter dokaz, kako je bila pokojnica priljubljena. Izraz globoke hvalečnosti naj prejmejo: Mrs. Alice Lunder, Mr. in Mrs. Joe Drobnič, Mr. in Mrs. Frank Drobnič, Mr. Steve F. Pirnat, Mr. in Mrs. John Tomšič, Mr. in Mrs. Leo Novak, Mr. in Mrs. Andy Maček, Mr. in Mrs. Louis Ivanc, Mr. Frank Prijatelj, Mr. Josef Lunder, Mr. Frank Prijatelj in družina, Mr. John Loušin, društvo Srca Marije (staro), Mr. in Mrs. John Adamič, Mr. in Mrs. John Dolenc, Mr. in Mrs. Louis Arko, Mr. in Mrs. John Pengal, Mr. in Mrs. Frank Baraga, Mr. in Mrs. Anton Novak, Mr. John Peterlin, Mr. John Simončič, Mrs. Franciška Modic, Mrs. Josephine Švigel, Mr. Anton Milavec, Mr. in Mrs. Frank Levstek, Lakewood, Mr. in Mrs. F. Zakrajšek, Mrs. Mary Bambič, Mrs. Mary Luznar, Mr. Joseph Shust, Mr. in Mrs. John Cimperman Jr., Mr. in Mrs. John Cimperman Sr., Mr. in Mrs. N. Benič, Mrs. M. Zavrli, Mrs. Mary Finley, Mr. in Mrs. A. M. Ahčin, Mr. in Mrs. John Hrovatin, Hale Ave., Mrs. Anie Landman, Mr. in Mrs. R. Tamkin, Mr. in Mrs. F. C. Sutter, Mrs. Mary Blatnik, Mr. Joe Strle, družina Anton Bavec, družina John Sodja, družina Starin, družina Joe Perpar, družina John Valentič, družina Matt Hribar, prijateljice iz 66. ceste, Young Men from 66th St.

Zahvalo naj prejmejo vsi, ki so se udeležili pogreba s svojimi avtomobili: Mr. Frank Drobnič, Mr. James Rotter, Mr. John Tomšič, Mrs. M. F. Pirnat, Mr. John Adamič, Mr. Andy Maček, Mr. Louis Pengal, Mr. Joe Ahlin, Mr. Rudolf Kozan, Mr. Frank Zobec, Mr. Frank Baraga, Mr. Rudolf Otoničar, Mr. Louis Eckart, Mr. Chas. M. Atkins, Mr. Frank Skully, Mr. Anton Korošec, Mr. Frank Levstek, Lakewood, Mr. John Levstek, Mr. Frank Sepec, Mr. Mike Setnikar, Mr. Viktor Švigel, Mr. John Rutar, Mr. Jerry Perušek, Mr. Frank Majer, Mr. Russel Wiley, Mr. F. C. Sutter, Mr. Ray Tamkin, Mr. L. Gombert.

Iskrena zahvala vsem označenim društvom za točno izplačano posmrtnino. Najprisrčnejša zahvala naj velja Rev. Matiji Jagru za podeljeno zadnjo popotnico, za spremstvo iz hiše žalosti v cerkev sv. Vida, sočutni tolažilni govor in spremstvo na pokopališče.

Izrekamo najlepšo zahvalo pogrebniemu zavodu Jos. Zele in Sinovi, za lepo uredeni pogreb in najboljšo postrežbo.

Izraz naše globoke hvalečnosti naj prejmejo v zahvalo vsi, ki so prišli pokojno kropiti ali jo spremenili na zadnji poti k večnemu počitku. Zahvala organistu Mr. Srnovrniku za melodiozne žalostinke v cerkvi.

Končno hvala vsem, ki so nam kaj dobrega storili v upu tolažbe, bridke nam izgube. Njih dobra dela nam bodo ostala v hvaležnem in trajnem spominu.

Ako bi bilo pomotoma kako ime izpuščeno, prosimo oprostjenja, ter vsem izrekamo iskreno zahvalo.

Ljuba, nepozabna in nenadomestljiva žena ter dobra in skrbna mati! Ostavila si nas žalujejo, nenadno, brez slovesa. Kakor globoko si ljubila svojo družino, tako globoko Te mi pogrešamo v svoji sredini. Ni več veselja, ne več utehpe pod streho, kjer je utripalo Tvoje dobro srce. Sedaj, ko bi z radostjo gledala sadove, katere si vzgojila na svojih prsih, nas zapuščajo žalostne tavati za Tvojimi spomini do gornje, kjer počivajo iz ljubezni do nas, Tvoje izmučene kosti.

Draga, nepozabna žena, naša zlata mati, v globoki žalosti Ti kličemo: Spavaj sladko spanje v hladnem grobu do odmeva trobente angeljske, ko bo nas v nebesih združil vse.

Zalujoči ostali:

STEVE PETERLIN, soproga;
LOUIS, STEVE, sinova; MARY, TEREZIJA, hčeri; Florence, sinaha.
Cleveland, O., 29. avgusta, 1932.